

Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΘΡΑΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΟΝ ΠΕΡΙΗΓΗΤΗΝ
ΤΟΥ ΧVΙΙ ΑΙΩΝΟΣ ΕΒΛΙΓΙΑ ΤΣΕΛΕΠΗΝ ¹⁾

Κατά μετάφρασιν ΙΩ. ΣΠΑΘΑΡΗ

Τὸ ταξείδιόν μας μετὰ τοῦ Μελὲκ Ἀχμέτ Πασᾶ, ἀπολυ-
θέντος τῆς Μεγάλης Βεζυρείας, εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ὀζοῦ (Ozü—
Oksakoff) * καὶ πρὸ τούτου εἰς τὴν Ρούμελην.

Θρακίαι 40
τ. 2. 1937
σ 153-158

Προσευχηθέντες πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐκκινήσαντες ἐν πρώτοις ἐκ τῆς
ἐν Κων/πόλει τοποθεσίας, ἥτις καλεῖται «Τοπιτσουλάρ» (στρατιῶται τοῦ
Πυροβολικοῦ) πρὸς νότον, διήλθομεν τὰ χωρία Ἀχούτ Πασᾶ Μπαχτσεσί,
«Τασλήρ» (τόπος πετρώδης) καὶ ἄλλα καλῶς καλλεργημένα χωρία καὶ
ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κομόπολιν: «Τσελεπὲν-Πασᾶ» (= Κιουτσούκ Τσεκ-
μετζέ, μικρὸν Ζεῦγμα), ἥτις εἶναι ἑδρα τοποτηρητοῦ ἱεροδικαστοῦ ὑπὸ
τὴν ἀκατοδοσίαν τοῦ Μολλά τοῦ Ἰγίου.

Τὸ φρούριον αὐτῆς κείμενον ἐπὶ τῆς παραλίας εἶναι πολὺ ἡρειπωμέ-
νον, ἡ δὲ πόλις εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ
ἡμισυ ἐπὶ λείου ἐδάφους, κατὰ δὲ τὸ ἄλλο ἡμισυ ἐπὶ κλιτύος ὄρους, ἔχει
δ' ἐν ὅλῳ ἐξακοσίας οἰκίας μὲ ἀμπέλους καὶ κήπους καὶ μὲ ἄφθονον ὑγεί-

1) Μετάφρασις τῶν σελ. 289—304 τοῦ Γ' τ. τοῦ Σεγιαχετναμέ 'Εβλιγιά
Τσελεπῆ. Ὅλγια τινὰ περὶ τοῦ Σεγιαχετναμέ καὶ τοῦ συγγραφῆώς αὐτοῦ, μετὰ με-
ταφράσεως τῶν περὶ τῆς Δυτικῆς Θράκης πληροφοριῶν αὐτοῦ δεῖα ἐν ττ. IV (σελ.
113—128) καὶ V (σελ. 217....) «τῶν Θρακικῶν».

2) Δόγφ οἰκονομίας χρόνου καὶ ἐλλείψει καταλλήλων πηγῶν καὶ βοηθημά-
των, εἰδικῶν διὰ τοὺς κλάδους τῶν ἀσιανολογικῶν ἐπιστημῶν δὲν συνοδεύονται
τὴν φορὰν ταύτην, αἱ περαιτέρω μεταφράσεις μὲ ἱστορικο-γεωγραφικὰς, γλωσσι-
κάς, χρονολογικάς, κριτικάς κ.λ. σημειώσεις. Ὁ 'Εβλιγιά Τσελεπῆς, ὡς γνωστόν,
περιέγραψε πλείστ' ὅσα μέρη τῆς Ἑλλάδος: Θράκην, Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν,
Στερεάν Ἑλλάδα (ιδίᾳ τὰς Ἀθήνας), Πελοπόννησον (μὴδὲ τοῦ Μυστρᾶ ἐξαιρου-
μένου), τὰς νήσους κτλ. εἰς 600 περίπου σελίδας τοῦ VIII τ. Αἱ πληροφορίες αὗται
εἶναι λίαν περίεργοι καὶ πολῦτιμοι διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν. Εὐχῆς ἔργον θά
ἦτο, ὅπως ἡ Ἀκαδημία, τὰ Πανεπιστήμιά μας καὶ αἱ Ἀρχαιολογικαὶ καὶ λοιπαὶ
ἐπιστημονικαὶ ἐταιρίαι χρησιμοποιήσωσι ταύτας διότιως μετὰ τὴν κριτικὴν ἐπεξερ-
γασίαν τῶν. Θεωρῶ καθήκόν μου νὰ ἐπιστήσω ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῶν ἐ-
παίοντων ἐπὶ τοῦ Σεγιαχετναμέ.

νὸν ὕδωρ. Πᾶσαι αἱ οἰκίαι αὐτῆς εἶναι κεραμοσκεπεῖς. Τεμένη (μικράμ-
πια) ἔχει ἐν ὄλφ δεκαεπτὰ, ἕξ ὧν τὸ ἐπὶ τοῦ λόφου τέμενος: «Τεκὲ-Δζαμί»
εἶναι μολυβδοσκεπὲς καὶ με ἓνα μιναρέν.

Ὁ μεδρεσὲς τοῦ τεμένους ἀνήκει εἰς τὸν Ἀπτοουσελιὰμ Βέην. Τὸ ἐν
τῇ ἀγορᾷ τέμενος «Τσαρσὴ Δζαμί» ἔχει μεγάλην ἐνορίαν. Εἶναι δὲ
τοῦτο μικρὸν θολωτὸν δζαμίον με ἓνα μολυβδοσκεπῇ μιναρέν.

Ἡ κωμόπολις ἔχει ἐν λουτρον, ἑπτὰ λιθόκτιστα χάνια, ἐν νηπιαγω-
γεῖον καὶ τριακόσια καταστήματα.

Ἐπειδὴ ἡ μεγάλη Σουλτανικὴ ἀγορὰ αὐτῆς κεῖται ἐπὶ τῆς λεωφόρου,
αἱ δημόσιαι ὁδοὶ πᾶσαι εἶναι ἐστρωμέναι με λίθους λευκοῦς.

Ἡ περιγραφή τῆς λίμνης τοῦ Μικροῦ Τσεκμεδζέ.

Αὕτη εἶναι μία μικρὰ λίμνη, ἀνατολὸς πρὸς τὴν ἀκτὴν τοῦ Μαρμαῶ
(Προποντίδος). Ἡ περιφέρεια αὐτῆς εἶναι ἑπτὰ μίλια, τὸ ὕδωρ τῆς ὅμως
δὲν εἶναι τόσον ἄλμυρόν.

Κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους, ὅτε ὁ Γεράκιος τοῦ Μαδτὰν ἐπεξί-
στησε νὰ κτίσῃ τὸ ποταμῖον τῆς Κων/πόλεως, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ γνωστὸς
ἐν τῇ ἱστορίᾳ βασιλεὺς Γιενοῦα, ὅστις ἦτο ἀπαράμιλλος εἰς τὴν γεωμε-
τρικὴν ἐπιστήμην, κατὰ τὴν ἀπογὰν ἐκείνην, ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ
διοχετεύσῃ ἐντὸς τῆς Κων/πόλεως τὸν ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως, (πα-
ράδοσις), διήνοιξε τάφρους καὶ διώρυγας μετὰ τὴν συνδρομὴν πεντακοσίων
χιλιάδων ἐργατῶν, ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ ῥοῦ αὐτοῦ, τῶν καλουμένων:
«Δεμιρ-Καποῦ» (Σιδηρὰ Πύλη) καὶ «Ταχταλῇ» (σανιδωτός), μετὰ δ' ἑπτὰ
ἔτη συνεχοῦς ἐργασίας κατώρθωσε νὰ φέρῃ τοὺς ὄχτους τοῦ ποταμοῦ
μέχρι τοῦ Ἀζαδλῇ (Ἐλεύθερα) παρὰ τὴν Κων/πολιν. Προσελθὼν τότε ὁ
ἀδελφὸς αὐτοῦ Γιάνκο εἶπε: «Ἴδου ἐνταῦθα ἐτοποθέτησαν τὸν Δούναβιν
(αὐτούσιον). Ἴδου πῶς τὸν ἔφερον ἐνταῦθα, ὁρμουλκίσαντες αὐτὸν ὥσει
σύροντες μίαν γυναῖκα ἀπὸ τὴν κόμην τῆς».

Μόλις, ὅμως, ὁ βασιλεὺς ἐπρόφθασε νὰ προφέρῃ τὴν ὡς ἄνω φρά-
σιν, ὁ Δούναβις, ἐνῶ εἶχεν ἤδη εἰσέλθει εἰς τὴν Κων/πολιν καὶ διαρρέων
διὰ μέσου τοῦ Γιενι-Μπικτσε εἶχεν ἐκβάλλει καὶ εἰς τὴν θάλασσαν πλη-
σίον εἰς τὴν Λάνγα-Καποῦ (Βλάχα;) ἐγένεν αἰφνιδίως ἄφαντος (ὁ ῥοῦς
αὐτοῦ) ἀπὸ τοῦ σημείου τοῦ χωρίου Ἀζαδλῇ, μόνον δ' ἐν μέρος αὐτοῦ
(τοῦ ποταμοῦ) ἀνεφάνη εἰς τοὺς παραδουνάβειους μύλους πλησίον τῶν
Σαράντα Ἐκκλησιῶν, τοῦ Χισάρ, τοῦ Πουνάρ-Χισάρ καὶ τοῦ Πραβαδῇ,
ἕτερον δὲ μέρος αὐτοῦ ἀνεφάνη εἰς τὰς κωμοπόλεις ταύτας τοῦ Μικροῦ.

καὶ Μεγάλου Τσεκμεδζέ. Διὰ τοῦτο καὶ νῦν εἶναι ἐμφανεῖς οἱ ὄχαιοι (ὄπαι) τοῦ Δουνάβεως ἐνταῦθα.

Εἰς τὴν λίμνην ταύτην ἀλιεύονται τὰ εἰδικῶς εἰς τὸν Δούναβιν ἀνήκοντα εἶδη ἰχθύων: ἀντακαῖος, μύραινα καὶ ἐν ἑτερον εἶδος (φωσφορίζοντος καὶ θορυβοῦντος) ἰχθύος.

Ὅτε, ἡμέραν τινὰ ἐκαθήμεθα εἰς τὴν παράλιον ἔπαυλιν τοῦ ἐκ Τὸπ-Καποῦ Μαχμουτ Ἀγά πλησίον τῆς ὁχθῆς τῆς λίμνης Τσεκμεδζέ, οἱ ἄλιεῖς συνέλαβον ἓνα μικρὸν ἀντακαῖον καὶ ἔστειλαν αὐτὸν δῶρον εἰς τὸν Σουλτάνον Ἰμπραχίμ Χάν. Δῆλον ἡμῖν, ἐκ τούτου, κατέστη, ὅτι εἰς τὴν λίμνην ταύτην ὑπάρχει ῥοή ἐκ τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως.

Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον καὶ τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης δὲν εἶναι πολὺ πικρὸν.*)

Ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τῆς λίμνης καὶ τῆς θαλάσσης εἶναι (τόση ὅσην φθάνει) μία βολὴ τόξου (βέλος). Ἐν καιρῷ χειμῶνος πολλοὶ χεῖμαρροι εἰσρέουν εἰς τὴν λίμνην ταύτην καὶ διὰ τοῦτο ἡ λίμνη ἀδιαλείπτως ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν, ἔχουσα εἰς τὴν σήμερον τῆς ἐκβολῆς καὶ μίαν μεγάλην γέφυραν, τὰ θεμέλια τῆς ὁποίας ἐτίθησαν, συμφώνως πρὸς τὸ διάταγμα τοῦ Σουλτάνου Σουλεῖμαν Χάν, ὅτε ἡ πλήρης ἀποπεράτωσις αὐτῆς ἐπετεύχθη ἐπὶ τοῦ Σουλτάνου Σελίμ Χάν τοῦ Β'.

Ἐπειδὴ ἡ γέφυρα αὕτη κεῖται ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ δι' ἣν διέρχονται οἱ ἐκ Κων/πόλεως εἰς τὰς πόλεις τῆς Ρωμυλίας ἀναχωροῦντες ἐπισήμοι τε καὶ λαός, αὕτη ἀποτελεῖ ἐν τῶν μεγίστων φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων (τοῦ τόπου).

Πέριξ τῆς λίμνης ὑπάρχουσιν ἐπαίσεις, ἀμπελώνες καὶ ἀγροκήπια, καλλιεργούμενα καὶ ἀκμάζοντα. Ἡ δὲ λίμνη παράγει λίαν εὐγευστα φιδόψαρα, πλάτακα, κορακίνον καὶ πολλὰ ἄλλα εἶδη ἰχθύων.

Ἀναχωρήσαντες ἀπὸ τὴν κωμόπολιν ταύτην πρὸς νότον διήλθομεν τὴν ἐπὶ τῆς λίμνης γέφυραν καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κωμόπολιν: «Τσεκμεδζέ-Κεμπιρ» (Μπογιούκ Τσεκμεδζέ—Μέγα Ζεῦγμα).

Ἀξιοσημεῖωτα πλεονεκτήματα τοῦ Μπουγιούκ Τζεχμετζέ

Καὶ τοῦτο εἶναι μία ἐκ τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ

*) Παράδοσις μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ὑπῆρχεν ὅτι ἡ εἰς τὸ παρὰ τὸν Ἀγ. Στέφανον τοιφλίχιον τοῦ στέμματος Ἀληβένκιοι ὑπάρχουσα δεξιομένη ἦτο πλήρης νεροῦ προερχομένου ἐκ τοῦ Δουνάβεως· εἰς δὲ τὸ τοιφλίχιον Γιαρίμ μπουρνού (παρὰ τὸν ἐπὶ τῆς σιδηρ. γραμμῆς Κων/πόλεως—Ἀδριανουπόλεως σταθμὸν Σπάρτα-κουλέ) ὑπῆρχε κρήνη ὀνομαζομένη Τούνα σουγιού (= ὕδωρ Δουνάβεως).

Μολλὰ τοῦ Ἐγίουπ κομπολόων, κειμένη ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ ἔχουσα χιλίας στερεάς, ὠραίᾳς, κεραμοσκεπεῖς, μονωρόφους καὶ διωρόφους οἰκίας μετ' ἀμπελοκηπίων καὶ θαψιλῶν πηγῶν εὐγεύστου ὕδατος.

Ἀνήκουσα αὕτη εἰς τὸ Ἐβζιάφιον ἔχει ἀρχιαστυνόμον καὶ λοιπὰ ὄργανα τῆς τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Κειμένη δὲ οὐ μακρὰν τῆς πρωτευούσης δὲν ἀποτελεῖ ἔδραν τοποτηρητοῦ διοικητοῦ καὶ ἀρχηγοῦ Γρενιτσάρων. Ἐχει ἐν ἡρειπωμένον φρούριον ἐπὶ τῆς ἀκτῆς. Μεταξὺ τῶν πολλῶν τεμενῶν αὐτῆς ἴδια ἔξέχει τὸ τοῦ Μεχμέτ Πασᾶ (Μεχμέτ Πασᾶ Μεσδζιτή), ὅπερ εἶναι ἔργον τοῦ ἀρχιτέκτονος Σηνάν Ἀγᾶ. Ἐχει εἰσέτι ἔνδεκα μεγάλα καὶ μικρὰ μολυβδοσκεπῇ χάνια καὶ διάφορα φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα, μεδρεσέν, νηπιαγωγεῖον καὶ ἀγοράν.

Ἡ κρήνη, ἣτις εὐρίσκεται παραπλεύρως τοῦ ὑψηλοῦ πλατάνου ἐπὶ τῆς μεγάλης πλατείας ἔμπροσθεν τῶν χανίων φέρει τὸ ἐξῆς χρονόγραμμα:

«Πάλιν ἔρρευσεν διὰ τὸν κόσμον τὸ ὕδωρ τοῦ Καβσέρ»

Ὁ μεδρεσές «Ἀπδουσσελιάμ Μεδρεσεσῇ» εἶναι εὐμέγεθες κτίριον, στερεόν, μολυβδοσκεπές, καὶ ἀκμάζει ἔχον (διασήμους) καθηγητὰς καὶ (πολλοὺς) σπουδαστάς.

Ἡ κομόπολις ἔχει πτωχοτροφεῖον, ὅπου θαψιλῶς χορηγοῦνται φαγητὰ εἰς τοὺς ἀφικνουμένους καὶ ἀναχωροῦντας ταξιδιώτας.

Ἐχει ἐπίσης λουτρό, νηπιαγωγεῖον καὶ ἀνεκτὰ στερεὰ καὶ πλουτῶς κακοσμημένα κατὰσκήματα.

Τὸ μέγα καραβασεράϊον (βανόν) αὐτῆς, κειμενον πλησίον τοῦ δικαστηρίου εἶναι οἰκοδόμημα κολοσσώτατον, δυνάμενον νὰ στεγάσῃ χιλίους ἴππους.

Τὸ κλίμα τῆς Μπογιούκ Τσεκμετζέ εἶναι πολὺ γλυκύ. Ἡ περιγραφὴ τῆς λίμνης αὐτῆς ἐγένετο εἰς τὸν Α' τόμον τοῦ Σεγλαχετναμέ (σελ. 486) ἐν τῷ περὶ ἐξοχῶν κεφαλαίῳ.

(Ὡς ἐξῆς μεταφέρω ἐνταῦθα τὴν ἐν λόγῳ περιγραφὴν τοῦ Α' τόμου ἐν μεταφράσει:)

Αἱ ἐξοχαὶ τῶν λιμνῶν Τσεκμετζέ.

Ἀμέριμοι φίλοι καὶ ζεύγη ἔρωτικά ἐπὶ ἀκατίων ἔρχονται εἰς τὰς λίμνας τοῦ Τσεκμετζέ τούτου (πρὸς διασκέδασιν), ἀλιεύουσιν ἰχθῦς: (πλάτακα) (ψῆσας κοῖν. πησιά) καὶ τηγανίζοντες αὐτούς, τρυφεροὺς καὶ νόπους ἐντὸς βουτύρου νοποῦ, γεύονται τούτων (μετ' ἀπολαύσεως ποθητῆς).

Οὐδὲν ὑπάρχει ἐφάμιλλον καὶ παρόμοιον μετὰ τὸν πλάτακα εἰς ὅλην

τὴν οἰκουμένην («εἰς τὸ τέταρτον τὸ κατωκνημένον» τῆς ὑδρογείου σφαίρας). Πλάτυς, ἐπίπεδος, στρογγύλος, λευκὸς καὶ μικρὸς ὁ πλάταξ, βάρους μιᾶς ὀκάς ἕκαστος, ἀποτελεῖ τοιαύτην τράπεζαν τοῦ Κυρίου τῆς δόξης, ἐτοίμην, κεκαλυμμένην διὰ φαγητοῦ εὐγεύστου, ὅπερ οὐδεμίαν καὶ ὁσμὴν ἰχθύος ἔχει.

Τὸ εὐλογημένον ὄμιον τοῦτο ὑδρόλιον (ζῶον) εἶναι πολὺ σπάνιον. Τὸν δὲ ἀντακαῖον ἅπασι εἰς πενταετίαν ἢ δεκαετίαν δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὴν λίμνην ταύτην καὶ μόνον εἰς τὸν ἐνικὸν ἢ δυϊκὸν ἀριθμόν, ἐνῶ εἰς τὸν ποταμὸν Δούναβιν ἀφθόνως ἀλιεύεται ὁ ἰχθύς οὗτος.

Ἡ ἀπόστασις τοῦ μεγάλου τούτου Τσεκμεδῆ καὶ τοῦ μικροῦ Τσεκμεδῆ ἀπὸ τῆς θαλάσσης εἶναι 12 μίλια. Ἡ περιφέρεια τῆς λίμνης αὐτῆς ἐπίσης εἶναι δώδεκα μίλια. Ἑπτὰ ὄρεα ἐκ τῶν περιχώρων ἐκβάλλουσιν τὴν λίμνην ταύτην. Οἱ κυριώτεροι ἐκ τούτων εἶναι: ὁ ὄρεα Ἀζατλή-Λερεσῆ, ὁ τῆς Τσατάλδζας, ὁ Μπαμπάνκας, καὶ ὁ Κοδάκ-Λερεσῆ. Κατὰ τοὺς ὁριεῖς χειμῶνας καὶ ἡ λίμνη αὕτη χύνεται εἰς τὸν Μαρμαρᾶν. Τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης εἶναι ὑφάλμυρον.

Ἡ λίμνη ἔχει ἰδιαίτερον ἔμπειον (ὁμοιογενή-ἐπιμελητὴν). Ἀστυνομικὸς σταθμὸς μετὰ διευθυντοῦ, τέκνοντος ἐπιθεωροῦσι καὶ ἐρευνῶσι παρὰ τὴν γέφυραν τὰ ἐμπορεύματα τῶν ταπεινόντων, σημειοῦντες καὶ συλλεβανόντες τοὺς κλέπτας καὶ τοὺς λαθροεμποροὺς καὶ εἰσπράττοντες φόρον διαμετακομίσσεως ἐκ τῶν φορτίων.

Εἰς τὴν λίμνην τοῦ Μεγάλου Τσεκμεδῆ ἀλιεύονται: πλάταξ καὶ φιδόψαρα πολὺ περιζήτητα. Ἐπὶ τῆς ἐκδοῦς τῆς λίμνης ὑπάρχει μιὰ γέφυρα, ἐκτισμένη μετὰ παραδειγματικῆς τέχνης. Ὁ πρῶτος θεμελιωτὴς αὐτῆς ὑπῆρξεν ὁ Σουλτάνος Σουλεϊμάν, ὁ δὲ Σουλτάνος Σελὶμ ὁ Β' ἔφερεν εἰς πέρας τὴν οἰκοδομὴν αὐτῆς, ἥτις τυγχάνει ἀριστοτέχνημα τοῦ γηραιοῦ ἀρχιτέκτονος Σηνάν, (νῦν) μακαρίτου. Ἡ γέφυρα ἔχει εἴκοσι ἑξ ἀψίδας, ἑκάστη ἐκ τῶν ὁποίων ἔχουσα τὴν κεφαλὴν ὑψωμένην πρὸς τὸν Γαλαξίαν (καὶ) τὴν Σελήνην ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ὑψοῦται (εἰς τὸ κενὸν) δίκην οὐρανίου τόξου. Τὸ μήκος τῆς γεφύρας ἀπὸ τοῦ βορρᾶ πρὸς νότον εἶναι ἐνὸς μιλίου. Ἐκτισμένη αὕτη ἀποκλειστικῶς διὰ λελαξευμένων λίθων πολὺ στερεῶς, λάμπει ὥσει κάτωπτρον.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς γεφύρας ἐπὶ λευκοῦ ἀκατεργάστου μαρμάρου εἶναι ἐγκεχωραγμένα διὰ χειρὸς (γραφῆς) τοῦ ἐκ Καρά-Χισάρ Χασάν Τσελεπὴ τὰ ἑξῆς χρονογράμματα τῆς:

«Ὁ Σουλτάνος τῶν χωρῶν Ἀράβων καὶ Περσῶν ὁ Σουλτάνος υἱὸς
»Σουλτάνου, ὁ Σουλτάνος Σελὶμ Χάν, υἱὸς τοῦ Σουλτάνου Σουλεϊμάν
»Χάν, υἱοῦ . . . . . κ.τ.λ.»

Ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην μετὰ μαγικῆς τέχνης καλλιτεχνηθεῖσαν ὑπάρχει τὸ κάτωθι χρονόγραμμα τῆς γεφύρας:

«Εἶπε τότε ὁ Χενταὶ τὸ χρονόγραμμα αὐτῆς :

«Ἐκτισεν ἐπὶ τοῦ ὕδατος τὴν γέφυραν ταύτην ὁ Ἄναξ Σελίμ» Ἔτος 957 (Ἑγείρης).

Ἄτερον χρονόγραμμα τοῦ Χενταὶ :

«Ἐφερεν εἰς πέρας τὴν γέφυραν τοῦ Σουλεϊμάν ὁ Σουλτάνος Σελίμ».

Αἱ διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς γέφυρας δαπάναι ἀνῆλθον εἰς τὸ ποσὸν τῶν ἑκατῶν δεκατεσσάρων φορτίων (γινουζίων, «γινούκι=100 γ. γρ.) 73850 ἄσπρων.

Ἄτερον χρονόγραμμα : «Τετέλεσται τὸ τῆς γέφυρας ἔργον».

Ἐντεῦθεν ἐκκινήσαντες πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ καὶ διελθόντες διὰ μέσου ἀκμαζόντων καὶ καλῶς καλλιεργουμένων χωρίων, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ φρούριον τῆς Σηλυβρίας.

Περιγραφή τοῦ φρουρίου τῆς Σηλυβρίας.

Τὸ χάριν τοῦτο φρούριον μετὰ τὴν εἰρήνην ἐκτίσθη ἐπὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ Σηλύβρη, υἱοῦ τοῦ Γκιάντζο (αὐτοῦ) τοῦ Μαδριάν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἔχει κτίσει αὐτό.

Τὸ φρούριον εἶναι ἐκτισμένον ἐπὶ τῆς πελοπείας. Ὁ Σουλτάνος Μουράτ Χάν, ὁ πορθητὴς τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἐκυρίευσεν τοῦτο καὶ τὸ Σερχούν μετὰ τὴν Ἀδριανούπολιν.

Μετὰ ταῦτα δ' ὅτε ὁ ἔνδοξος καὶ ἀγαθὸς Σουλτάνος Μουράτ Χάν κατατροπώσας τοὺς ἀπίστους εἰς τὸ πεδίον τοῦ Κουσάβου ἐθεώρει τὰ πτώματα αὐτῶν μετὰ βλέμμα παραδειγματισμοῦ, ἐφρονεύθη ὑπὸ τοῦ Μιλόση Κοιμπελάκι, ὁρμήσαντος κατ' αὐτοῦ, καὶ ἔπεσε μάρτυς.

Κατὰ τινες ἀφηγήσεις ὁ Μιλόση οὗτος προσῆλθεν ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ πρεσβευτοῦ πρὸς τὸν Σουλτάνον Μουράτ καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν.

Ἄλλ' αὐτοστιγμὴ μετὰ τὴν δολοφονίαν οἱ σωματοφύλακες τοῦ Σουλτάνου κατεκρεοῦργησαν τὸν ἐπάρατον.

Μετὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀπώλεσαντες οἱ ἄπιστοι πᾶσαν πλεονήσυχίαν (ἐστασίασαν καὶ) εὗρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιδράμουν εἰς διάφορα μέρη εἰς τὰ ὑπὸ τῶν μουσουλμάνων κατειλημμένα φρούρια. Οὕτω πολιορκήσαντες καὶ τὸ τῆς Σηλυβρίας φρούριον ὑπήγαγον τοῦτο ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν.

Μετέπειτα ὁμοῦς, ὅτε ὁ Βαγιαζίτ Χάν ὁ Κεραυνὸς κυριεύσας εἰρηνικῶς τὸ ἥμισυ τῆς Κων/πόλεως ὑπέταξεν εἰς τὴν μουσουλμανικὴν κυριαρχίαν, ὅλα τὰ μέρη τὰ μέχρι τῶν συνοικιῶν τῶν Πυλῶν : Τζεπέ Ἀλή Καπουσοῦ Ἀγιά Καπουσοῦ καὶ Πετρέ Καπουσοῦ, τὸ Γκιουλ-Δζαμή ἦτο ὁ εὐκτίριος